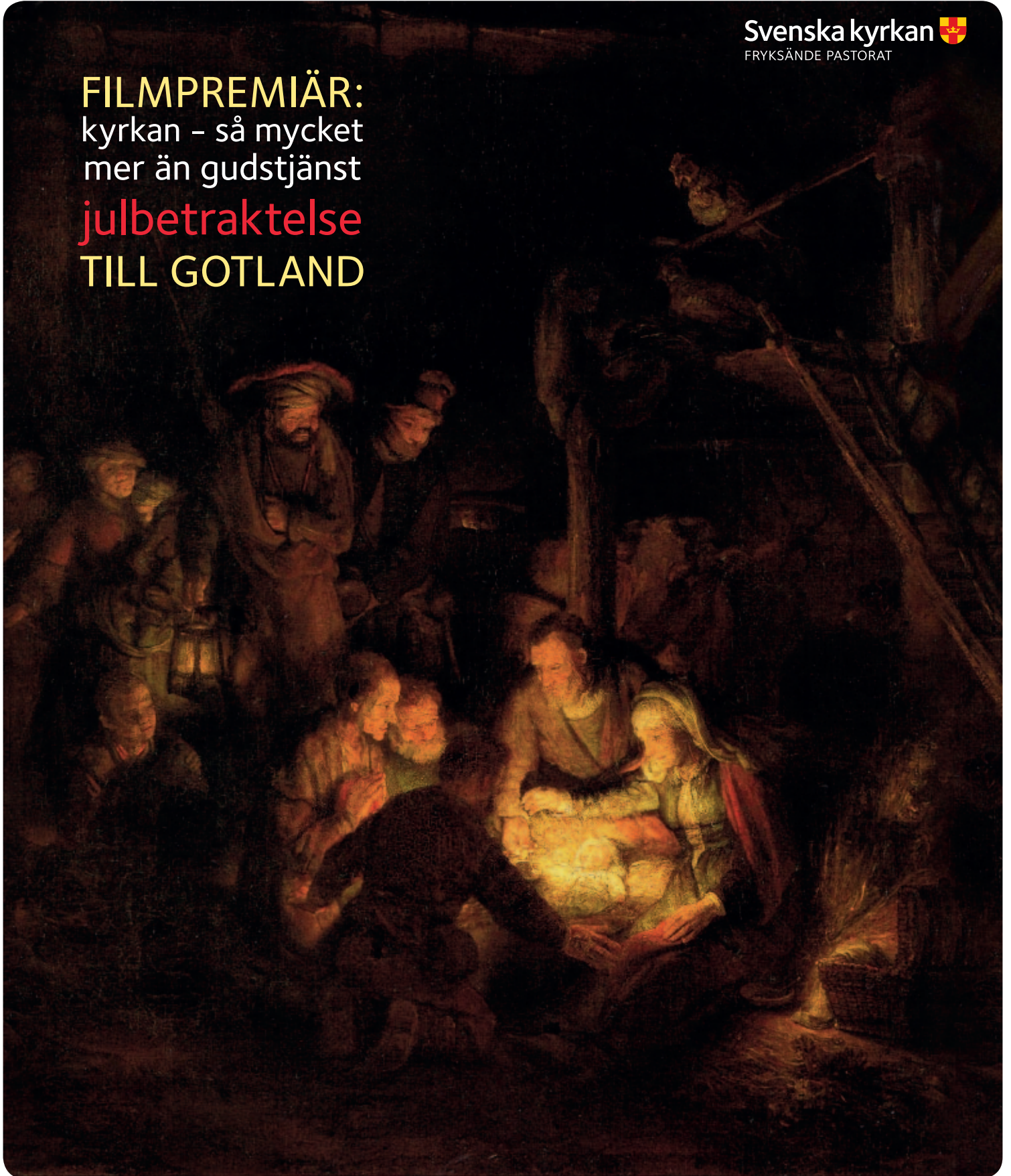

Siriklockan

Frysände pastorats kyrkblad

Svenska kyrkan
FRYSÄNDE PASTORAT

FILMPREMIÄR:
kyrkan – så mycket
mer än gudstjänst
julbetraktelse
TILL GOTLAND

SIRIKLOCKAN nr 4 2023 Kyrkblad för Svenska kyrkan i Fryksände, Lekvattnet, Vitsand och Östmark

Box 52, 685 22 Torsby • info@fryksandepastorat.se • www.fryksandepastorat.se • Ansvarig utgivare: Johan Bonander

Layout: Birgitta Åberg • Omslag: Målning av Rembrandt • Tryckt: Ramströms Tryckeri AB

Tryckt på klimatkompenserat papper • Upplaga: 4800

3 KYRKOHERDEN
har ordet	20 ACT SVENSKA KYRKAN
Legenden om Lucia
4 KYRKORÅDETS ORDFÖRANDE
har ordet	22 AMERIKAKOFFERTEN
ett musikaliskt äventyr
5 KRÖNIKA
av Anette Bodinger Larsson	24 OPERASUCCÉ
i Torsby
6 GUBBFRUKOST
mer än bara frukost	25 TACK FÖR DEN HÄR TIDEN
Fira Lucia
8 JULBETRÄKTELSE
Anna-Greta Olsson Berggren	26 SAMTAL OM DÖDEN
på schemat
10 NYFIKEN PÅ
kyrkogårdsvaktmästare Roland Nilsson	27 GUNVOR OCH EDIT 100 ÅR
Adventssamling för lågstadiet
12 SEMINARIER OCH FÖREDRAG
i Fryksände pastorat	28 RECEPT
från köket
13 NÅGON ATT TALA MED
V i Fryksände pastorat finns till för dig	30 ANSLAGSTAVLAN
smått & gott
14 VÄLBESÖKT SEMINARIUM
om ångest och droger	32 JULENS GUDSTJÄNSTER
i Fryksände pastorat
16 JONAS BODINGER LARSSON
präst och poet	33 DATID MÖTER NUTID
i årets skolteaterföreställning
18 TILL GOTLAND
Jonas och Anette flyttar	34 ÅRETS JULKLAPP
filmpremiär om kyrkolivet i bygden
19 MÅRTENSMÄSSA I TORSBY
Uppskattad kanelbullekonsert	35 FAMILJESIDAN
Fryksände pastorat
	36 FRYKSÄNDE PASTORAT
kontaktuppgifter

”Vargen är lös!”

En film som betytt mycket för mig heter *Dead Zone* och är från 1983. Jag har genom åren sett filmen flera gånger. Huvudpersonen i *Dead Zone* heter John, finstämt gestaltad av Christopher Walken. John är en ung och engagerad lärare på college. Han är trolovad med en kollega och livet är enkelt och utstakat, på ett positivt vis.

Så blir Johns bil påkörd av en långtradare en regnig natt efter att han kört hem flickvännen. John förs svårt skadad till sjukhus. Han blir liggande i koma och kommer sen att vårdas under flera år på ett sjukhem. Plötsligt, efter flera år, vaknar John upp där på sjukhemmet, ur sin koma, utan att först inse hur mycket tid som gått förspild. Men hans föräldrar har åldrats och hans flickvän har träffat en ny man, gift sig och fått barn.

För John så är åren i koman just som ett kort ögonblick. En stor sorg infinner sig då han inser vad som hänt. Så inträffar plötsligt något oväntat en kväll då en sjuksköterska hjälper John och han upplever det som om han vore där, i huset, i sjuksköterskas hem, hon som just nu vidrör honom, att hennes hus brinner. John ser sjuksköterskans barn riskera brinna inne. ”Spring!” ropar John. ”Spring hem, dina barn är på väg att brinna inne.” Och mycket riktigt brann huset, men sjuksköterskan lyckades rädda sina barn, tack vare Johns varning och ”sannsyn”.

På sjukhemmet där John vårdas finns nu en läkare som tar Johns nya förmåga på allvar. Läkaren forskar och funderar och han lider med John. Johns psykiska förmåga är inte helt lätt att hantera, media är påhängsna och John skulle helst av allt bara få sitt gamla liv tillbaka.

Läkaren ifråga spelas av skådespelaren Herbert Lom, mest känd som den neurotiske polischefen i Rosa Panter filmerna. I *Dead Zone* visar Herbert Lom nu ett helt annat djup. Den läkare Herbert gestaltar är för övrigt en äldre läkare av judisk börd, en som flytt undan nazisterna och kommit föräldralös till USA. En gestaltning som Herbert Lom gör enastående bra.

Så händer plötsligt något i filmen; John tar sin läkare i handen och så plötsligt så är John i den krigssituation som läkaren var med om som barn. Vi får nu se en scen där läkarens mamma, på vinst och förlust, skickar med sin son med ett flyende ekipage hon själv inte får plats på. Bomber smäller. Brandrök. Kaos. Och John ser den nu åldriga läkaren i ögonen, han som då är detta barn, John är på två ställen samtidigt och för sitt inre erfar han krigets vända – han ser på läkaren och väser vettskrämt: *The wolf is lose*. Alltså: Vargen är lös. John söker beskriva det kaos han plötsligt är mitt i – tack vare eller snarare på grund av sin nya psykiska förmåga.

Då upplevelsen bedarrat berättar John för läkaren att läkarens mamma faktiskt ännu lever och John berättar också var hon bor. Läkaren hade alltid trott att hans mamma var död. En sen kväll ringer han upp sin mamma men lägger på så fort han hör hennes ålderstigna röst. ”Nej det är inte meningen att vi ska höras” konstaterar han stilla för sig själv.

Det är Stephen King som skrivit romanen *Dead Zone*, som filmen med samma namn baseras på. Det var även han som valde det här begreppet att ”vargen är lös” för att illustrera Johns chockartade upplevelse att plötsligt, psykiskt, befinna sig mitt i andra världskriget.

Andra världskriget var som vi vet, en enastående sorglig historia med ett enormt lidande och enormt offer. Vargen var verkligen lös, kaoset tilläts härja. Människor led kopiöst.

Nu är vi åter i en tid då vargen på många håll är lös. Kriget i Ukraina toppas, i vart fall mediamässigt, av händelserna i och kring Israel. Här hemma är det skjutningar och bombningar varje natt (sic!). Nu senast, i skrivande stund, en stor bomb mitt i ett flerbostadsområde i Dalen i Enskede i Stockholm. Vargen är lös.

Vuxenvärlden har i tider som dessa, ja, det är min mening, ett kolossalt ansvar att samverka och med gemensamma krafter lyfta fram det ljusa och positiva i tillvaron. Våra barn och ungdomar har en mycket kortare erfarenhetsfond att spegla allt dramatiskt de nu upplever med och i sina unga sinnen. Vi som är något äldre, vi vet att efter kriser kommer i regel perioder av ett lugn. Här har vi ett ansvar, som jag ser det. Kyrkan är i detta sammanhang en resurs att räkna med. Vi har våra kyrkorum och våra sånger, psalmer och böner vilka utmejslats under århundraden. De har alla framskrivits i tider av såväl

krig som fred. Kyrkan är därtill byggd i ett rungande löfte att vi aldrig är ensamma. I dess hägn har vi nu löftet att Gud är den i vilken vi lever, andas och är till. Aldrig kommer Gud oss närmare än i Jesus Kristus och hans löfte om närhet och bistånd. Det ljuset är något att hålla i, i tider då allt svajar.

Johan Bonander, kyrkoherde

Tankar inför vintern...

Nu går vi in i mörkertiden, hösten är verkligen här och på somliga ställen har redan den första snön visat sig.

Men även om årstiden är mörk, så är det en ljus tid vi går till mötes. Jag tänker på allhelgonahelgen, då inte bara våra fyra vackra kyrkogårdar tänds upp, utan det tänds ljus över hela Sveriges kyrkogårdar.

Efter allhelgonahelgen kommer advent och då blir det mera ljus i form av adventsstjärnor och ljusstakar. Sen kommer Lucia med ljus i sitt hår och våra kyrkor fylls med lucior, tärnor, stjärngossar och en och annan tomte, de sprider inte bara ljus genom sina stearinljus i kronan och händer utan också ljus och värme i vårt sinne när de välkända och älskade sångerna fyller hjärtat.

När så Luciahögtiden är över då börjar det att närma sig jul på allvar och julens glada och ljusa budskap kommer till oss – budskapet om Jesu födelse, denne man som är det eviga ljuset!

Och hur väl behövs inte det i dessa tider av oro och eländes tyngda mörker i vår värld. Till och med i vårt land finns detta mörker som är ännu mörkare än vintermörkret. Jag är inte rädd för vintermörkret men jag är verkligen mörkrädd för detta onskans mörker som vi dagligen och ibland flera gånger om dagen får ta del av. Hur mörkrets furste gör sig påmind, genom att människor skjuts till döds i vårt land. Det skjuts i den mängd att när media skriver om detta så reagerar man inte mer än att om generalindex skulle gå upp eller ner. Man reflekterar ytligt och tänker jaha, nu igen.

Nej, mer stearinljus till vår värld än dessa kulor och krut, det vore en julkapp att i nåd stilla bedja om!

Jag vill gärna sända en tanke till de som för första gången firar jul där någon är saknad, styrka till er och besök gärna våra kyrkor. Kanske inte förlusten av en nära försvinner, men att den värme och gemenskap som finns i våra kyrkor kan ge tröst och på så sätt sprida lite ljus.

Jag vill också sända en tanke till de som firar sin allra första jul och med sin oändliga glädje sprider sitt ljus alldeles själv!

Sen vill jag passa på att tacka vår fantastiska personal som vi har i Fryksände pastorat! Vilket bra jobb ni har gjort även detta år. Utan er vad skulle vi vara då?

Och jag önskar er alla läsare en riktig God och Fröjdefull Jul! Och ett Gott Nytt Friskt 2024!

Ps! Jag måste ju visa att det har kommit en ny chef på Dalkarlsfolk – Solveig Bernadotte! Hon sprider verkligen ett ljus hemma hos mig. Och det kan bli ännu mer av ljusspridning till julen, utifall eller mer troligtvis att julgranen får sig en omgång av Solveig Bernadotte. Ds.

Roger Ericsson, kyrkorådets ordförande

Anette Bodinger Larsson,
journalist, hobbykrukmakare
och prästfru är Siriklockans
krönikör.

Text och illustration: Anette Bodinger Larsson

Marcel Proust hade sin Madeleinekaka. Jag har ett vaniljhorn, eller Vanillekipferl som bakverket kallas i min familj. Kakan är inte bara i mitt tycke inte bara världens godaste, den är också helt nödvändig för julstämningen. Ingen Vanillekipferl, ingen riktig jul.

Det här handlar förstås om minnen och associationsbanor, vad man förknippar med smak och doft. Mannen därhemma äter några nybakta kakor mest för att vara snäll. Jodå, han säger att det är goda men i ärlighetens namn, vad skiljer denna ganska oansenliga småkaka från andra bakverk som innehåller smör, socker, finmalda mandlar och vanilj? Vad den väcker inom dig så klart. Så tänker jag att det fungerar för de flesta, oavsett det handlar om bakverk, filmer, musikstycken eller högtider. Jag har sett många, i vanliga fall mycket rationella personer, få något blankt i ögat när Lady och Lufsen från Kalle Anka och hans vänner i slutscenen ser ut över en stjärnklar tecknad natt till tonerna av "Bella Notte". Jodå, jag med.

Olika saker lockar fram olika känslor och minnen hos olika personer. Människor har även olika minnen förknippade med att gå i kyrkan. Min känsla är att oavsett vad man har för uppfattning om kyrka och tro i vanliga fall så övertrumfas

många svala känslor av stämningen som infinner sig när julen närmar sig. Kyrkbänkarna är aldrig så välfyllda som på första advent och julotta. Och det är inte för att människor är självplågare som vill stiga upp okristligt tidigt på juldagsmorgonen, utan för att låta evangelium, psalmer och doften av tända stearinljus fylla sinnena med julens budskap.

De senaste åren har jag sjungit i Fryksändes kyrkokör och därför haft förmånen att ta del av julfirandet i pastoratets kyrkor. I år blir det midnattsmässa i Visby. Men tiden i Torsby lägger jag på en varm plats i hjärtat tillsammans med epa-dunk, sorlet från tisdagssoppa i församlingshemmet och alla vänliga församlingsbor som förgyllt vår tid här i norra Fryksdalen. En viktig sak jag tar med mig till Gotland är förtroendet att fortsatt skriva för Siriklockan, det är jag jätteglad över!

Önskar er alla en riktigt God Jul och Ett Gott Nytt År

Gubbfrukost

mer än bara frukost

Text och foto: Birgitta Åberg

Stearinljusen är tända, frukosten framdukad. Ett svagt sorl av dova mansröster ljuder i den mysiga samlingssalen som andas glädje och gemenskap. Ett och annat skratt tränger igenom den annars så stillsamma lokalen. 43 stycken "gubbar" i olika åldrar har tagit plats för att umgås, prata, skratta och äta frukost tillsammans. Det är tisdag och klockan är 09.00.

Det hela började 2018 med att Anna-Karin Jönsson, Fryksände pastorats församlingsvärdinna, tyckte att det vore roligt att få in fler män i verksamheterna. Det finns flera syföreningar och körer och de tilltalar mest kvinnor. Men männen – de behöver nog också ett ställe att träffas och umgås på. Så föddes idén om "gubbfrukost" för män i alla åldrar.

Till de första gubbfrukostarna, 2018, kom ca. 8 män, för att nu ha vuxit till över 40 besökare varje gång. Så visst finns det ett behov.

– Glädjen och tacksamheten man ser hos alla som kommer är så givande, säger Anna-Karin med värme i rösten.

Att hon tycker om sina "gubbar" går inte att ta miste på. Anna-Karin har dukat upp med bröd av olika sorter, pålägg, sill, ägg, kaffe och juice och fyller raskt på om något tar slut. Stig Arnesson 91 år, ser att hon har mycket att göra och frågar om hon behöver hjälp i köket. Idag har Stig bakat muffins som han tagit med för att bjuda alla på efter frukosten.

Mer än bara frukost

Inte bara frukost serveras på tisdagar, utan så gott som varje gång är det något mer på agendan.

Dagen till ära finns Anders Berg på plats för att visa några av de filmer som han gjort tillsammans med pastoratet som handlar om hur det är att vara präst på landsbygden. Även "gubbfrukostgubbarna" är med i filmen och de skrattar gott när de ser sig själva på vita duken.

Vid tidigare tillfällen har bl.a Stig Arnesson berättat om sina år på Älgsjövallen, Håkan Larsson har visat film, Jan Björn har berättat om sitt engagemang och sin insamling till Ukraina, Håkan Hallstenson har berättat om idrottshistoria, Svernis har varit på besök och Bengt Johansson har pratat

om sina 54 år på "Husåsen". Även representanter från Finn-kulturcentrum, Fordonsmuseet och Sebrafilm har kommit och berättat om sina verksamheter. Musik har också framförts vid flera tillfällen.

Gubbarna

Mats Bjuremo, en mycket trogen gubbfrukostbesökare har varit med sen det började. Endast vid ett tillfälle har han haft förhinder genom åren.

– Gubbfrukosten är något jag inte vill missa, det är så trevligt, säger Mats och inflikar att det är många viktiga och intressanta anföranden som han fått ta del av genom årens frukostar.

Mats sitter bredvid Hasse Gustavsson och de och samtalar glatt om stort och smått.

Tvårs över bordet sitter Bengt Johansson, som sen han flyttade från "Husåsen" in till centrala Torsby, blivit medlockad av sin granne, Sigvard Persson, att följa med på gubbfrukost på församlingshemmet. Sen dess är Bengt en trogen besökare som också gärna tar med sin fru, Anita, för att gå på andra evenemang kyrkan anordnar t.ex. konserter.

– Det är en värdefull gemenskap här och speciellt för de som är ensamma och säger vidare att han är imponerad av kyrkans breda verksamhet.

Leif Skogsberg pratar så varmt om gubbfrukostarna som han ser fram emot varje gång. Han samåker med tre grannar till församlingshemmet och försöker sprida till andra pensionärer han känner att följa med.

Vill du också vara med i denna fina gemenskap så serveras gubbfrukost varannan tisdag (jämn veckor) i församlingshemmet. Varmt välkommen!

Gul- betraktelse

Text: Anna-Greta Olsson Berggren Bild: Birgitta Åberg

Om Jesus skulle födas in i vår värld nu istället för 2000 år sedan, var skulle det ske? I ett flyktingläger eller i en förort någonstans? Vart skulle Guds son se dagens ljus mitt i vår verklighet?

Egentligen vet jag inte varför jag funderar på detta. Möjligtvis har det att göra med den konflikt som pågår i Israel och som rör upp känslorna. Och att det inte var så annorlunda då mot vad vi är med om idag. Ockupation och makt som vill ta över istället för att sträva efter fred.

Gud valde att låta sin Son Jesus Kristus födas in i vår värld och vara bland människor en kort tid. Guds son föds som ett litet värnlöst barn. Som behöver tas om hand av Maria och Josef på alla sätt. Han behövde mat, omvårdnad och tillsyn. Precis som vilket barn som helst. Han kom ner till jorden som ett litet barn för att på allt sätt visa på den kärlek som Gud har för mänskligheten.

Så förunderligt! Kan det gå att helt förstå? Jag tror inte det. Att Gud väljer att låta sin Son vara med om flera utsatta lägen som fattigdom och bli flykting så tidigt i livet. Det skapar förtroende! Min bön är att människor som lever i utsatthet ska kunna se att de inte är bortglömda utan att Jesus vet och förstår.

Men att vi som har det så bra också är inräknade i Guds plan för världen. Vi kan få tro att Jesus kan visa sig för dig och mig även om det var 2000 år sedan han föddes in i världen. Hans väsen sträcker sig över tid och rum och vi kan bli inspirerade och påverkade av honom än idag. Så vi kan tänka

in var han skulle föddas 2023 och låta fantasin flöda och ge honom utrymme i våra hjärtan och tankar under advents och jultiden. Allt för att ge honom plats och ta emot den största gåva vi kan få. Nämligen löftet om frid och kärlek in i en tid som är orolig. Våga lita på att han vill vara med oss varje dag, helg som vardag. Ta till oss orden ifrån Luk 2:10 att det lilla barnet i krubban har något viktigt att förmedla. Nämligen att vi inte behöver vara rädda, utan hans födelse startade upp något nytt som vi kan leva i än idag.

**Jag vill avsluta med en bön från Bönboken
tradition och liv (Verbum)**

*Det ord som skapar världen är här i barnakropp.
All paradisetts skönhet ryms under hans ögonlock.*

*Ett bråddjup i hans öga når våra dolda djup
och låter oss sanningen att vi är barn av Gud.
Det obeskrivligt stora får plats i ett frö, en prick
och alla evigheter finns med i ett ögonblick.*

*I ögat sammanstrålar vad i en mänska är
och den som själv är seende kan se att Gud är där.*

Amen

Nyfiken på: Kyrkogårds- vaktmästare Roland Nilsson, en musicerande Hagströmsamlare av rang

Text och foto: Birgitta Åberg

Vitsands kyrkogårdsvaktmästare Roland Nilsson har jobbat i pastoratet sedan 2000. Först som säsongsanställd, då han kombinerade sitt arbete med att köra skogsmaskin vintertid. År 2011 blev han heltidsanställd.

Under vintersäsongen är han ensam om att sköta jobbet på Vitsands kyrkogård och kan planera sina veckor själv i stora drag, även om det alltid kommer upp oväntade saker som måste fixas. Roland trivs väldigt bra med sitt jobb som är omväxlande. På kyrkogården träffar han många människor som gärna vill få en pratstund, så ensam känner han sig inte. Under sommarsäsongen kommer dessutom en säsongsanställd och flera skolungdomar för att arbeta på kyrkogården. 2013 har dessutom en fin kyrkogårdsexpedition byggts där han har sitt kontor.

Roland började sin yrkesbana på Saab i Trollhättan 1984, där han blev kvar till 1987 innan han fick anställning som snickare och matläggare på Nordmodul. 1993 omskolade han sig till skogsmaskinförare, jobbet som han kombinerade med sin säsongsanställning på kyrkogården.

Utöver att vara kyrkogårdsvaktmästare är han även deltidbrandman.

– Att ha en brandstation lokalt är en trygghet för alla som bor i bygden och är ett viktigt uppdrag. Att det sen är svårt att få folk att jobba som deltidbrandmän här, är en knivig fråga, eftersom det krävs att man bor och arbetar inom rimligt avstånd, säger Roland.

Roland Nilsson

Bor: på släktgården Grea i Vitsand med Annelie och de har två utflugna barn.

Intressen: Musik, instrument av märket Hagström.

Det visste du inte: Tycker mycket om matlagning.

Sin arbetsgivare talar Roland bara gott om eftersom det ibland kräver att han är borta från sitt jobb som kyrkogårdsvaktmästare, dels vid uttryckningar men även på kurser. Nu senast gick han en gruppledarutbildning på tre veckor som MSB (Myndigheten för samhällsskydd och beredskap) anordnade. Så att kunna kombinera dessa två jobb är väldigt värdefullt.

På fritiden har Roland fullt upp. Han är en av Sveriges största samlare av gamla Hagströminstrument. I samlingen ingår över 100 dragspel och ett 50-tal gitarrer och basar, även några orglar samt skivspelare från 30-talet och är hela tiden på jakt efter nya modeller som inte finns i hans samling. Han har deltagit på flera utställningar med sina instrument, bl.a. på Nostalgidagarna på Granevik, det året då även pastoratet hade sin lyckade ”drive in-vigsel” i parken.

2025 är Roland inbjuden att vara med på Albin Hagströms 100-årsjubileum, då det var 100 år sedan produktionen av dragspel startade i Älvdalen.

Att Roland är en samlare av rang, går inte att ta fel på. Något som inte är lika platskrävande är hans samling av gamla träsnidade dragspelare. I dagsläget finns ett 40-tal och de lär bli fler.

Roland brinner för musik, han spelar och sjunger och skapar även mycket eget material.

– Jag går in i en bubbla och bara skriver musik, tid och rum försvinner på något vis, ler Roland försiktigt.

Vill man lyssna till hans kompositioner så ligger mycket på YouTube, sök på ”Roland Totto Nilsson” så kommer du till hans kanal.

Roland har spelat ett flertal gånger i kyrkan. 2018 framförde han sina egna sånger i Vitsands kyrka. Vill man lyssna till Roland live på ståbas, så uppträder han och hans band ”Husbandet” i kväll 28 november i Vitsands kyrka under adventsauktionen som hålls där. Varmt välkommen dit!

Seminarier och föredrag

Text: Johan Bonander

Fryksände pastorat har sedan det uppmärksammande mötet om narkotika i mars, samordnat uppföljande möten och seminarier som tangerar frågan om psykisk hälsa och ohälsa ur olika synvinklar.

Först ut var ett seminarie i maj där familjecentralen i Torsby var huvudgäst. Seminariet kretsade kring familjecentralens gemensamma kompetens, erfarenhet och olika erbjudanden.

Seminarie nummer två som arrangerades i oktober, hade temat psykisk ohälsa och sambandet med droger. I januari planeras ett seminarium med representanter från Socialtjänsten. *Vad kan Torsby kommun bidra med och vart vänder man sig och till vem.*

I januari anordnas även ett seminarium med Leila Söderholm under temat (och Jesus-citatet): *Kroppen är själens tempel*. Leila Söderholm är föreläsare, inspiratör och hälsoexpert. Hon är flitigt anlitad av företag, hälsosajter och TV. Leila har även personlig erfarenhet att ta sig igenom en svår sjukdomsperiod. Föredraget ges i samverkan med Karlstad stift och äger rum den 23 januari. Mer information kommer.

Ett tema som också intimt hänger samman med psykisk hälsa och ohälsa är den kvinnliga övergångsåldern. Detta föreläste Anders Royton, gynekolog, om i församlingshemmet i september med rubriken *"Den kvinnliga övergångsåldern, ett ouppmärksammat område i förändring – nya positiva rön kring östrogen och gulkroppsbehandling"*

Sirisalén blev fullsatt och seminariet var väldigt uppskattat. Anders tog fasta på nya behandlingsdirektiv som väsentligt minskar lidandet för kvinnor i övergångsåldern och han berättade att många är underbehandlade eller inte alls behandlade. Och att det inte är ovanligt att de olika besvärerna förklaras som psykiska, då de istället har en hormonell orsak.

Anders Royton Foto: Johan Bonander

Leila Söderholm Foto: Leo Josefsson

Någon att tala med?

Känner du en oro? Kanske känner du att du har ett behov av att tala med någon. Vi i Fryksände pastorat finns till för dig!

Behöver du någon att prata med? Att få dela sina tankar och funderingar med någon kan göra skillnad. Om du är orolig, nedstämd, ledsen eller känner dig ensam kan det vara skönt

att få sätta ord på sina känslor. Vi i Fryksände pastorat finns till för dig, hör av dig till någon av oss om du behöver prata. Vi finns till för dig.

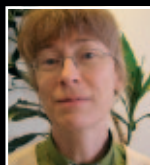
Anna-Greta Olsson Berggren, präst
0560-272 22
anna-greta.berggren@svenskakyrkan.se

Eva Bonander, diakon
0560-272 09
eva.bonander@svenskakyrkan.se

Karin Jansson, präst
0560-272 02
karin.m.jansson@svenskakyrkan.se

Karin Lövestam-Öberg, diakon
0560-272 08
karin.lovestam-oberg@svenskakyrkan.se

Johan Bonander, kyrkoherde
0560-272 01
johan.bonander@svenskakyrkan.se

Välbesökt seminarium om ångest och droger

Text: Anette Bodinger Larsson Foto: pxhere och Anette Bodinger Larsson

Ångest, oro och sambandet med droger var temat för kvällen när Fryksände pastorat, Torsby kommun och Region Värmland i mitten av oktober bjöd in till öppet seminarium i församlingshemmet. Huvudtalare var Nemanja Srdic, ST-läkare vid Torsby sjukhus.

Nemanja Srdic började sitt anförande med att konstatera att den psykiska ohälsan ökar för att sedan fråga vad det egentligen är som ökar?

– Psykisk ohälsa är ett vitt begrepp som kan ta sig många olika uttryck och inbegriper alltifrån från lindriga psykiska tillstånd som lättare ångest och nedstämdhet till allvarliga tillstånd som schizofreni, bipolär sjukdom. Hit räknas även funktionsnedsättningar som autism och ADHD.

När det kommer till barn som drabbas av ångest, berättade han, handlar det ofta om svårigheter att hantera livets stress.

– Barns hjärnor har liknats vid en Ferrari med cykelbromsar. Jag tycker det är en bra liknelse. Övergången mellan barndom och tonår är en känslig fas i livet med många känslor. Oförmåga att hantera dem kan vara ångestdrivande. Det positiva är att ingen känsla varar för evigt och att man inte dör av svåra känslor. Ingen har dött av ångest.

Bättre förr?

Ett drogmissbruk kan ta sin början i psykisk ohälsa.

– Många tror att droger kan få dem att må bättre. Men på sikt ger droger bara en förstärkning av ångest och depression, säger Nemanja.

Han berättade också att det faktiskt inte var bättre förr när det kommer till droganvändning bland ungdomar. Statistik från CAN, Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning, visar att skolelever som uppger erfarenhet av narkotikabruk har varit relativt stabilt de senaste 20 åren. Samtidigt visar utvecklingen, bland dem som använt narkotika, på en viss ökning av det mer frekventa bruket.

Nemanja berättade även att två tredjedelar av alla drogrelaterade dödsfall är oavsiktliga. Det var även budskapet i den film, "Törs ditt barn ringa efter hjälp", som avslutade föreläsningen.

– En av de viktigaste sakerna ni kan göra för era barn är att försäkra dem om att de alltid kan ringa hem och be om hjälp, oavsett vad som hänt eller vad det handlar om.

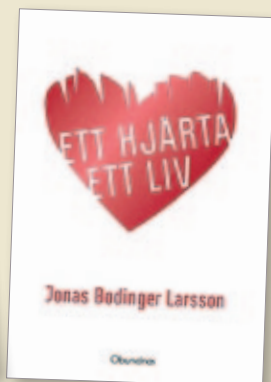
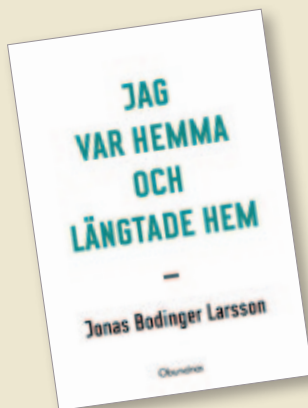
Våga fråga

Efter föreläsningen följde ett starkt vittnesmål från en förälder som mist sin son, följt av en diskussion och information från socialtjänst och kommun. Kvällens moderator, kyrkoherde Johan Bonander, sammanfattade kvällen med följande ord som fungerande som medskick till de omkring 80 åhörarna i Sirisalen:

– Så länge det finns droger kommer det att finnas människor som blir beroende. Viktigt är att bryta skam och för-

domar. För att folk ska våga söka hjälp måste vi prata mindre dömande om drogberoende och psykisk ohälsa. Det är också viktigt att våga bry sig, att våga fråga hur det är ställt om man har person i sin närhet som verkar ha problem. En sådan enkel fråga kan göra oerhört stor skillnad.

Medverkade gjorde även Anna Henriksson, Första linjen, Mona Rahm socialtjänsten, Andrea Wassenberg vuxenpsykiatri, Marianne Adolfsson samordnare brottsförebyggande- och ANDT-frågor, Leo Lind, församlingsassistent samt Bittan Olsson, anhörig.

Präst och poet i Värmland – det finns flera än Gösta Berling

Text: Karin Lövestam Öberg Foto: Anette Bodinger Larsson

Att reflektera över våra liv, relationer, händelser och platser vi varit på och som kanske kommit att betyda mycket för oss, det är väl något som vi alla gör ibland. Minnen och bilder sveper förbi och vi associerar, tänker vidare och formas till dem vi är. Alla de där händelserna som kommer och går blir ju till våra liv. Att sätta ord på dem och bearbeta dem genom det skrivna ordet – det är det dock inte alla som har förmåga till.

Men du Jonas Bodinger Larsson, har under dina år som präst här i Fryksände verkligen låtit oss få ta del av tankar du bär djupt inom dig. Som en gemensam vän sa ”Vilket ämne vi än berör så har visst Jonas hunnit skriva en dikt om det”.

Tack ska du ha för att du har bjudit på dig själv på så många sätt under de här åren!

Vardag med knorr

Som skådespelare, vilket Jonas arbetade som innan han stannade upp och lyssnade på Gud kallelse att bli präst, så gestaltar man roller och lever sig in i andra människors känsloliv. Hur ska man annars kunna göra en levande och trovärdig rolltolkning? Att reflektera över livet, känslorna och relationerna blir lika självklart som att andas. Har man dessutom gåvan att få ner detta i ord så

– Ja, då blev det till en diktbok och sen kom en till och sen kommer kanske flera?

Att Värmland är ett landskap där kreativiteten flödar det vet vi ju. Det kom biskop J. A. Eklund också på och han lär ha sagt: ”Det är inte lätt att vara biskop i ett stift där hälften är poeter och den andra halvan mytomaner.”

Vi får ha i minnet att när kanske flera böcker ges ut av Jonas så kan vi säga – det var allt i Fryksände i Värmland, som han gav ut sina första!

Så är Jonas med gamle biskopens ord ”poet eller mytoman”? Tja, läs och avgör det själva. Här kommer några nedslag ur hans böcker ”Jag var hemma och längtade hem” och ”Ett hjärta ett liv” Båda utgivna på Obundnas förlag.

Ofta kommer hans dikter nära vår vardag och berör problem vi möter. Det finns en klurighet och knorr på dem som tilltalar mig.

En bit in i dikten ”Snus och tänder” ur ”Jag var hemma och längtade hem”, konstaterar Jonas att det var en lång resa att bli snusfri (kanske något du som läsare känner igen).

Minns ett samtal.

Tandläkaren.

Stämmer det

att snus är bra

för tänderna?

Hon log

svarade

visst

snus är bra för tänderna

inte för tandköttet

Vad ska du med tänder till
om du inte har något tandkött?

Snusfri i nio år

Relationer och sökande

Vad är vänskap i en tid då det ibland är antalet registrerade vänner på facebook som räknas? Jonas ställer allt på sin spets i en dikt som rätt och slätt heter "Facebook".

*Jag har förlorat en vän
Igår hade jag 1423 vänner
idag 1422
Jag har förlorat en vän
Vem?
Varför?*

Så kommer en lång analys vad han kan ha gjort eller sagt som blev fel, men där kontentan är att det får han aldrig svar på. Han sätter fingret på det förrådiska i att det kallas "vänner" men oftast inte är det. Ibland är man knappast ens bekant med sina så kallade "vänner" på Facebook.

Sökandet efter sig själv, efter en hållbar livsväg är ett tema som återkommer. En reflektion kring livet som skådespelare och en längtan som växer fram hittar vi i dikten "Grubbel" där Jonas beskriver sin situation som "besatt av min egen vilsenhet".

*Ensamheten gjorde mig stark
vänner gav mig kraft
publiken gav mig liv
Ändå tomhet
ändå längtan
Längtan till något annat
längtan till mig själv*

I dikten "Identitet" ställer han frågan "Vad händer när identitet inte stämmer överens med det inre verkliga jaget?"

Det är så centrala frågor för var och en av oss och som vi alla någon gång ställs inför. Är min identitet min eller har jag bara blivit som andra vill att jag ska vara? "Identitet som präglas av vår attityd mellan 30 och 40 frustration och vilsenhet". Det får mig att ställa frågan: är attityderna jag har verkligen jag eller vad finns i mitt djup?

Jonas summerar: *Livet var en rastlös historia dämpades av diverse substitut. Allt för att odla identiteten. Livet leder oss fram till förändringar.*

Boken "Ett hjärta ett liv" börjar med ett citat från ordspråksboken 4:23 i bibeln "Mer än allt annat – vakta ditt hjärta, ty hjärtat styr ditt liv"

Boken har dikter som täcker in det mesta kring tvivel, tro, rädslor, kärlek och hopp. Ja, allt det där som gör oss till sanna människor. I dikten "Tvivel" sätter Jonas ord på det tvivel många känner.

*Förneka inte tvivlet
den
tar dig tillbaka
Kraften kommer åter
tro föder hopp*

Jonas och Väfflan på Gotland i somras. Vill du köpa hans böcker så finns de på pastorsexpeditionen samt på Adlibris och Bokus.

Kanske är det ord vi behöver när världen ser så mörk ut. Att våga vara sann, sätta ord på tvivlet, tala om det och dela det med andra. Tillsammans i tillit föds tro och hopp.

I dikten "Samtal i livet" uppmanas vi att vårda våra vänner, de riktiga vännerna som betyder något för oss och för vilka vi själva betyder något. Han sätter fingret på att inte komma sig för, att skjuta på samtalet och att det en dag helt enkelt är för sent. Klockt skriver han till vännen "Låt din död få mig att se det jag verkligen har".

Att söka sin väg

Jonas och hans älskade Anette beger sig till Gotland och Visby. Avslutningsvis kommer här ett citat från dikten "Vägskal"

*Stanna inte i det som har stannat
Gå vidare
följ den väg du ska gå
Lyssna
det finns en väg som är din*

Har vi en öppenhet så leder Gud oss och när vi förstår den väg vi ska gå så följer vi kallelsen.

Grattis till Visby och tack för det vi fått ta del av under åren här får vi säga.

– Och Jonas, gör ett besök på Gotland du, men du kan ju Värmlandsvisan "Till Värmland jag ändå återvänder".

Så Karlstads stift finns kvar när ni tröttnat på båtar, raukar och medeltida gator. Välkomna hem igen!
Pax et Bonum – frid och allt godt till er!

Till Gotland

Text: Johan Bonander

Nu flyttar Anette och Jonas till Gotland efter drygt fem år hos oss i Fryksände pastorat. Anette är journalist och har skrivit många artiklar i Siriklockan. Jonas, vår präst, har genomfört flera innovativa satsningar såsom skolteater, ett filmprojektet med Anders Berg och utvecklat gudstjänstformen "En stund med sinnesro".

Anette Bodinger Larsson

Vad är det bästa med att skriva för Siriklockan?

Det bästa är variationen som kan jämföras med när jag arbetade på lokaltidningen Bergslagsposten en gång i tiden. I Siriklockan får jag skriva om både stort och smått samtidigt som jag får ta del av spännande livsöden och händelser.

Något särskilt minne/reportage du kommer ihåg särskilt?

Det finns många minnesvärda uppdrag, det jag minns spontant är en julvandring i Fryksände kyrka där jag även medverkade som åsna. Plötsligt öppnas kyrkporten och där står ärkebiskop emeritus K-G Hammar! Han kom fram till mig och hälsade varpå jag svarade något i stil med "Hej, hej jag heter Anette och är åsna här."

Du har även varit verksam som förtoendevald och kyrkvärd - hur har du upplevt det?

Framförallt väldigt hedrande, uppdragen har gett mig möjlighet att komma in lite bakom kulisserna vilket har varit både roligt och lärorikt.

Vad vill du ta med dig från Fryksände till Gotland?

Rent konkret vill jag ta med mig en bok med Gunnar Ehnes dikter. Jag tar också med mig minnen av alla möten med människor runt om i bygden samt en hel hög med inspiration till en roman som ligger och gror. Kanske lyckas jag skriva färdigt boken under våren.

Jonas Bodinger Larsson

Vad tar du med dig för idéer och erfarenheter?

Allt! Erfarenhet berikar och vi utvecklas av vår erfarenhet. Jag hoppas att jag i Visby får samma möjlighet till innovativa satsningar som jag har haft i Fryksände. Jag tar med mig att se möjligheter i mina och kollegors tankar och idéer.

Karlstad stift är utpräglat folkkyrkligt - hur upplever du Visby stifts "kyrklighet"?

På Gotland, eller "de hundra kyrkornas ö" finns det 92 kyrkor som är byggda före 1350. En kulturskatt där kyrkorna även har en skiftande prägel. Min upplevelse av kyrkligheten i Visby är att den är bred, hög- som folkkyrkligt, traditionsbunden som nytänkande. Kyrkan fyller en viktig historisk och kulturell funktion men är samtidigt viktig i det vardagliga livet.

Du kommer att vara verksam som kaplan i domkyrkoförsamlingen, vad innebär det?

Domkyrkoförsamlingen har tre kyrkor och som kaplan är jag pastoralt ansvarig för Visborgskyrkan och det där jag har mitt kontor. Jag tjänstgör även i Sankta Maria domkyrka och i Terra Novakyrkan. Församlingen har även natthärbärge, verksamhet på bl.a. häktet och regementet.

Hur kommer det att vara att bo på en ö tror du?

Att vara omgiven av havet med dess luft, doft, brus och oändlighet tror jag gör gott för själen. Det där med blåsiga och stormiga vintrar räds vi inte för, vi har stor vana efter åren i Skåne. Den medeltida staden Visby, där vi kommer att bo innanför ringmuren, har ett rikt utbud av kultur och restauranger så jag tror inte känslan av att vara isolerad på en ö kommer att infinna sig.

Mårtens- mässa i Torsby

Text och foto: Anette Bodinger Larsson

Under marknadsdagarna i Torsby hölls en ekumenisk gudstjänst på Nya Torget. Medverkade gjorde Johan Bonander, kyrkoherde i Fryksände församling, Curt Engström, pastor i Missionskyrkan och Lars-Gustaf Ingelsrud, pastor i Pingstförsamlingen och Berit Palmkvist, musiker Missionskyrkan.

Hösten visade sig från sin bästa sida med strålände sol när klockorna ringde in till den allra första ekumeniska Mårtensmässan i Torsby genom tiderna. Platsen var Nya Torget som under marknadsdagarna gick under namnet Kulturtorget.

En hel del besökare från både när och fjärran hade slagit sig ner på bänkarna för att delta i gudstjänsten. De hade även nöjet att få lyssna till Missionskyrkans kör under ledning av Berit Palmkvist som medverkade med flera sånger.

Alla deltagare var överens om att premiärmässan var mycket lyckad och att det inte är omöjligt att de tre kyrkorna gör gemensam sak på Mårten även nästa år.

Uppskattad kanelbulle- konsert

Text och foto: Anette Bodinger Larsson

Kanelbullekonserten i Sirisalen blev en minnesvärd afton fylld med sång och musik. Fryksände kyrkokör under ledning av Urban Karlsson satte tonen för kvällen där all behållning gick till insamlingen för Världens Barn.

Kanelbullens dag den fjärde oktober firades ordentligt i församlingshemmet. Ett femtiotal personer hade kommit för en stunds gemenskap i musikens tecken.

Astrid och Peter Kletke-Drawert var på plats för att förgylla kvällen med sin musik. Medverkade gjorde även Christina Snäll och Håkan Larsson som tillsammans med Urban Karlsson ledde allsången med stöd av kyrkokören.

Under kvällen serverades kaffe med dopp som självfallet inkluderade nybakade kanelbullar. Dessutom hölls lotterier med fina vinster. Högsta vinsten tyckte alla var det trevliga arrangemanget och den härliga doften från nybakade kanelbullar som gav en fin inramning till konserten

Legenden om Lucia

om alla flickors rätt till ett värdigt liv

Legenden om Lucia berättar om en flicka som vägrade bli bortgift. Hon stod upp för sin kropp, sin tro och sina egna val i livet. Än i dag kämpar flickor runtom i världen för sina rättigheter.

Berättelsen om Lucia är en berättelse om förfärliga övergrepp. Lucia blev bortlovad för att gifta sig redan som ung flicka. När hon övertalade sin mor att bryta förlovningsen, straffades hon genom tortyr och ett liv på bordell.

Lucias kamp för sin kristna tro och hennes motstånd mot att gifta sig väckte stor ilska hos omgivningen. Enligt vissa berättelser stack de ett svärd genom hennes hals, enligt andra stack de ut hennes ögon. Oavsett vilket våld hon utsattes för, så är en sak säker: Lucia trotsade samhällets normer och straffades hårt.

Flickors situation idag

Runtom i världen utsätts flickor än idag för samma typ av övergrepp som Lucia utsattes för. Tvångsgifte, könsstympning, sexuellt våld och våld inom familjen är exempel på vanliga övergrepp mot flickor. Varje dag gifts över 30 000 flickor bort.

Flickor får tidigt ta hand om barn och utföra oavlönat hushållsarbete, vilket begränsar deras möjligheter att utbilda sig och skaffa sig en egen försörjning. Flickors och kvinnors kroppar ses i många fall som mäns egendom. I vissa samhällen har kvinnor ingen rätt att äga mark eller egendom, ingen rätt att ha eget bankkonto och ingen rätt att rösta. Beroendeställningen leder till stor ohälsa.

Act Svenska kyrkan gör skillnad

Som trosbaserad aktör har Act Svenska kyrkan ett unikt nätverk i samhällen där religiösa ledare har stort inflytande över människors liv och vardag. Det ger möjlighet att påverka kränkande normer och diskriminerande familjelagstiftning. När kyrkor tar ställning emot exempelvis könsstympning och barnäktenskap, kan en förändring ske i samhället.

Act Svenska kyrkan arbetar tillsammans med lokala krafter för att långsiktigt förändra. Det handlar om utbildning kring farorna med könsstympning, påverkan för att förbjuda barnäktenskap och projekt för att flickor ska tillåtas gå i skolan. Det handlar om att bryta tabun som rör jämställdhet och sexualitet och stå upp för alla människors lika värde.

Legenden om Lucia ger hopp

Kanske är det just Lucias kamp för sitt liv, sin kropp, sin tro och sin värdighet som gjort att vi idag firar henne med en stor ljushögtid. Att vi låter Lucia bli en symbol för ljuset i mörkret. Legenden om Lucia kan ses som en påminnelse om att värna alla flickors rätt att få bestämma över sina egna kroppar och kunna göra egna val. Tillsammans genom Act Svenska kyrkan kan vi ge fler flickor möjlighet att ta makten över sina egna liv.

**"Tillsammans kan vi göra skillnad.
Din gåva gör det möjligt!"**

**Swisha din gåva till jul-
insamlingen: 900 1223**

An open, light-colored suitcase with dark trim and metal latches is the central focus. It is set against a background of a faded, sepia-toned map, likely of North America, showing coastlines and some place names. Overlaid on the map and the suitcase are several vibrant, stylized musical notes in red, orange, yellow, and green. The title "Amerikakofferten" is written in a large, bold, red serif font with a slight 3D effect, positioned across the lower part of the suitcase and the map.

Amerikakofferten

ett musikaliskt äventyr i emigrationens fotspår

Text: Anette Bodinger Larsson Foto: Anna-Lena Yderstig, Anette Bodinger Larsson och Urban Karlsson

Amerikakofferten är en föreställning som fått hjärtan att klappa och tårar att rinna i kyrkorna runt Fryken. Initiativtagare är Urban Karlsson, organist i Fryksände pastorat, som tillsammans med lokala sångare och musiker gett nytt liv till den klassiska berättelsen om utvandarna.

Amerikakofferten är en föreställning som följer i emigrationens fotspår och har gjort succé vid varje framträdande. Initiativtagare är Urban Karlsson som tagit berättelsen om Kristina från Duvemåla och fört in den i en kyrklig kontext. Resultatet är en musikföreställning som bjuder på mycket mer än vacker sång och musik. Amerikakofferten tar med kyrkobesökarna på en gripande och strapatsfylld resa från Sverige till det nya livet i Amerika. Publiken blir förflyttad till en tid då många svenskar närde hoppfulla drömmar om ett annat och bättre liv på andra sidan Atlanten.

Besökarna möttes av stämningsfull musik redan vid ankomsten till kyrkan. I vapenhuset stod en folkmusikensemble bestående av Urban Karlsson, Christina Snäll och Ulf Adolfsson på dragspel, Liv-Tove Bryne på fiol och Håkan Larsson på munspel.

– Det var en jättebra start, folk blev glada och en och annan tog till och med ett danssteg eller två på väg in i kyrkan, berättar Urban.

Samarbete

Amerikakofferten är ett samarbete mellan körer och stråkorkestrar runt Fryken. Förutom sångsolisterna Charlotta och Johan Birgersson medverkade Fryksände kyrkokör, La Musique, Sunne manskör, Lysviks kyrkokör, Kils Kulturskolas stråkorkester samt Torsby stråkorkester.

Bernt Johansson och Ingemar Robertsson från Sunne manskör fungerade som berättarröster som förde handlingen vidare. Tillsammans tog de med publiken på en resa där den första delen fokuserade på tiden innan avfärden, den andra på längtan och den tredje på utmaningarna som uppstod när drömmar om guld förvandlades till sand. Fjärde delen hade fokus på kärlek och skildrade bland annat Kristinas tro på Gud och Karl-Oskars innerliga bön om att hans älskade hustru inte skulle gå bort. Föreställningen avslutades med "Tröstevisa" och "Kärlekens tid".

Stor kollekt

Under den gångna hösten har Amerikakofferten besökt kyrkorna i Fryksände, Lysvik och Frykerud. Föreställningen har även gästade domkyrkan i Karlstad, oavsett plats har konserten dragit fulla hus.

–Totalt lyckades vi samla in nära 30 000 kronor som gått till Världens barn och Fryksände pastorats diakonikassa, berättar Urban.

Just nu är Amerikakofferten nedpackad.

– Under december är alla medverkande fullt upptagna med julkonserter. Men det är en väldigt fin föreställning så det är inte omöjligt att vi förr eller senare öppnar kofferten igen, vi har många fina kyrkor runt Fryken, konstaterar Urban glatt.

EN KOMISK OPERA

Kollekten som samlades in till Fryksände pastorats diakonikassa uppgick vid detta tillfälle till över 16 000 kr. Tack alla generösa givare!

Operasuccé i Torsby

Text: Anette Bodinger Larsson

Fryksände kyrka blev under Mårtenshelgen platsen för en unik kulturell händelse som visade att operan har en plats även utanför storstäderna. Così fan tutte i Torsby är ett tydligt bevis på hur musik och passion kan skapa magi, även på de mest oväntade platser.

Operakonsserter är sällan en del av vardagen i norra Värmland. Vanligtvis måste invånarna resa till storstäder som Stockholm eller Göteborg för att uppleva denna högklassiga musikform live. Men den tionde september i år bröts trenden när kyrkan i Torsby fylldes med entusiastiska besökare som kommit för att se och höra operaföreställningen Così fan Tutte. Evenemanget ägde rum samma dag som Torsby höstmarknad, vilket gjorde det till en ännu mer minnesvärd upplevelse för den stora publiken.

Mannen bakom succén är Urban Karlsson, organist i Fryksände pastorat, som insett värdet av att erbjuda kulturella upplevelser i en region som inte är känd för sin operascen. Urban, som tidigare samarbetat med många av sångarna i ensemblen, bestämde sig för att ta saken i egna händer och bringa operan till kyrkan.

Föreställningen var en bearbetning av Mozarts klassiska opera "Così fan tutte," uppförd på svenska och uppdelad i två akter. Det var inte en fullskalig operaföreställning, men det var definitivt mer än en ren konsertversion. Sångarna agerade på scenen och förde handlingen framåt, vilket skapade en fängslande teaterupplevelse för publiken.

Ensemblen bestod av Sabina Bisholt, Rebecca Fjällsby, Lydia Kjellberg, Jon Nilsson, Erik Rosenius och Marcus Bartoletti. Samtliga unga och talangfulla artister, många med anknytning till Värmland, som vanligtvis återfinns på scener som Kungliga Operan i Stockholm, Norrlandsoperan och Piteå kammaropera. Med dem på scenen var även en grupp skickliga musiker, förutom Urban Karlsson på flygel medverkade Erik Hagström på klarinett, Anne Grumer på violin och Ylva Nilsson på violoncell.

Tack för den här tiden!

Den 26 november var min sista söndag som tjänstgörande präst i Fryksände. Under mina fem år i pastoratet har jag fått uppleva en resa fylld av lärdomar och mening. Jag vill ta tillfället i akt att säga tack för mig och för alla underbara ögonblick som vi har delat under denna tid.

Det är med tacksamhet i hjärtat jag ser tillbaka på alla våra möten längs vägen. Vi har hunnit tala om så mycket under gubbfrukostar, konfirmandträffar, bibelgrupper, vigslar, dop, bröllop, begravningar och stunder med sinnesro. Jag har haft förmånen att vara en del av era liv och er gemenskap, och jag är djupt tacksam för det förtroende som ni har gett mig.

Nu går jag vidare till en ny tjänst i Visby domkyrkoförsamling, och även om jag ser fram emot nya utmaningar och möten, kommer jag att sakna er alla här i Fryksände. Jag hoppas innerligt att vi en dag får tillfälle att mötas igen, och jag bär med mig de minnen och erfarenheter jag har samlat under min tid här.

Som vi brukar säga: "Och tills vi möts igen, må Gud hålla, hålla dig i sin hand." Jag ber om Guds välsignelse över er alla och hoppas att ni fortsätter att vara en stark och kärleksfull gemenskap.

Tack för allt och allt gott!
Jonas Bodinger Larsson

Om att fira **LUCIA**

Kom och var med i en motståndsrörelse mot mörker, krig och elände. Var med och sprid ljus, fred och kärlek i vår värld.

Vi gör det tillsammans i all kyrkans verksamhet och i varje gudstjänst. Men extra tydligt är det i våra luciahögtider.

Precis som den ursprungliga flickan Lucia har gått till historien som en modig förebild för människor genom tiderna. Så vill våra församlingars barn, ungdomar och kör-sångare vittna om ljuset och trons kraft genom sång och budskap.

Varmt välkomna att fira Lucia i våra kyrkor!

Fryksände kyrka

Lördag 9 december kl. 18.00

LUCIAHÖGTID RUNT KRUBBAN

Soul Children, Young Voices, Gospelkören Karin Jansson, Anna-Greta Berggren, Hans Öberg, Halle Halvarsson, Mia Stenmark

Söndag 10 december kl. 11.00

Barnkörens LUCIAGUDSTJÄNST med små & stora

Karin Jansson, Hans Öberg, Halle Halvarsson, Mia Stenmark

Onsdag 13 december kl. 20.00

LUCIATÅG med La Musique och Fryksände kyrkokör och

delar av personalen i Fryksände pastorat, folkmusiker från Torsby. Lucia är Tindra Karlsson. Johan Bonander, Urban Karlsson

Vitsands kyrka

Söndag 10 december kl. 15.00

Barnkörens LUCIAGUDSTJÄNST med små & stora

Karin Jansson, Hans Öberg, Halle Halvarsson, Mia Stenmark.
Sänds i närradion

Östmarks kyrka

Söndag 10 december kl. 18.00

Barnkörens LUCIAGUDSTJÄNST med små & stora

Karin Jansson, Hans Öberg, Halle Halvarsson, Mia Stenmark

Samtal om döden på schemat

Text och foto: Anette Bodinger Larsson

En isande kall onsdag i oktober samlades pastoratets konfirmandgrupper på Fryksände kyrkogård för att samtala om död, tro, hopp och kärlek. Temat för dagen var från liv till död till liv.

Att vara konfirmand handlar ibland om att åka på läger, sova under bar himmel, köra folkrace och fika tillsammans med kompisarna. Allra mest handlar det kanske om att få tillfälle att utforska livets stora frågor.

En kall och blåsig höstdag samlades pastoratets konfirmander, präster och pedagoger kring ett tankeväckande tema. I fokus stod de stora frågorna som omger livets ände och det som följer därefter, död, sorg, begravning och hopp.

Efter en inledande fika var det dags att bege sig till kyrkogården där konfirmanderna gick runt tillsammans med prästerna och pedagogerna. Lars Wikström, kyrkogårdschef guidade bland gravstenarna och berättade bland annat om skillnaderna mellan minneslund, askgravlund och kistgravplats.

På programmet stod även ett besök i antingen Fryksände kyrka eller Siris kapell. Där fick konfirmanderna möjlighet att se en öppen kista och få inblick i den sista fasen i livet på ett mer personligt sätt. Prästerna förklarade ritualer och traditioner som omger begravningar och hur de kan vara tröstande och viktiga delar av sorgearbetet. På plats i kyrkan var

även diakonen Inger Hjalmarsson som tillsammans med sin man driver en begravningsbyrå och har lång erfarenhet av att träffa sörjande personer och ta hand om döda.

Många frågor

Frågorna var stundtals många och handlade om allt från hur mycket askan efter en avliden person väger till om en kista kan se ut hur som helst, vad det kostar att begrava någon och vad som händer efter döden. De första frågorna fick konfirmanderna konkreta svar på, nämligen ”cirka tre kilo”, ”ja, i stort sett” och att begravningskostnaden varierar beroende på val av kista, dekorationer och minnestund. En begravning i Sverige kostar i snitt mellan 20 000-30 000 kr. På den allra sista frågan, vad som händer efter döden, gavs svaret att ingen vet, men att den kristna tron ger ett hopp om att döden inte är slutet och att människan ska gå från liv till död till liv.

En konfirmand sammanfattade dagens tema så här: ”Jag tycker det har varit intressant och lärorikt, det är inte så ofta man pratar om döden på det här sättet”.

Gunvor Uggle 100 år!

”Klok som en bok” eller ”Klok som en uggle” brukar man säga och båda talesätten passar utmärkt på jubilarer Gunvor Uggle som uppvaktades på 100-årsdagen i somras. Gunvor slukar flera böcker i veckan och är både allmänbildad och framåtblickande. På födelsedagen var hemmet fyllt av blommor och tårter och av gratulanter i fyra generationer! *Präst-Karin och Drew tackar för ett trevligt och inspirerande möte med Gunvor*

Edit Davidsson 100 år!

Pastoratet uppvaktade Edit Davidsson med en blomma på hennes 100-årsdag. Edit flyttade till Torsby från Lillskogshöjden för 20 år sedan. Som alla som fyller 100 år har Edit även fått brev från kungen och drottningen. Edit är född i Nyskoga och gifte sig med Per från Östmark då hon var 21 år. Edit har tre barnbarn och fyra barnbarnsbarn. På köksbordet står flera stora blombuketter och blommor i krukor. Den här allhelgonaftenen 2023 pratade vi om åren som gått och hur mycket som förändrats sen 1923. Edit växte upp med sju syskon varav fem är kvar i livet: Hernfrid i Torsby, Kåre i Vägsjöfors, Ellen i Vitsand och Elsy i Lillskogshöjden. Edit har jobbat med skogsplantering och har plockat mycket bär och kantareller. På gården i Lillskogshöjden hade Edit och Per ett litet småbruk med grisar och höns.

Johan Bonander

ADVENTS-SAMLING

för lågstadiet

Text: Hans Öberg

”Advent är väntans tid.” För många av oss är det en självklarhet vad advents- och jultiden handlar om, men inte alla. Okunnigheten om våra traditioners innehåll blir allt större år efter år.

När jag började jobba som församlingspedagog, för fyrtio år sedan, trodde de flesta barn och ungdomar jag mötte att de visste vad kristen tro handlade om; det var tråkiga gamla sagor. Idag möts vi av en allt större okunnighet och man har knappt en föreställning om vad kyrka och kristen tro handlar om. Just därför, är det så mycket lättare och roligare att nå ut med bibelns berättelser idag.

Ett sätt att göra det är våra adventssamlingar i kyrkan där vi bjuder in årskurs 0-3 för att tillsammans uppleva berättelsen runt Jesu födelse i Bethlehem. Ofta är det mycket uppskattat då det ju är en del av vad man ska prata om i skolan och vi hjälper gärna skolans pedagoger att göra detta. Eleverna får, tillsammans med oss och vårt förråd av utklädningskläder, hjälpas åt att berätta berättelsen. Och vet ni vad? Då brukar det visa sig att barnen vet mycket mer än vad de trodde från början.

Foto: Anna-Karin Jönsson

Rice krispiesgrottor

Dessa underbart goda kakor är enkla att göra och du bakar utan ugn. Passar också att frysas. Så enkelt och så gott!

INGREDIENSER

8-10 dl Rice Krispies

1-2 tsk vaniljsocker

1 dl kokos

1 burk jordnötssmör eller nutella

2 dl sirap

1 dl socker

Gör så här

Rör ihop Rice Krispies, vaniljsocker och kokosen. Smält sedan jordnötssmör/nutella, sirap och socker i en kastrull. Rör ihop allt tillsammans i en bunke. Klicka därefter ut smeten på bakplåtspapper eller i formar.

Apelsin & ingefärssallad

Denna lättlagade sallad passar perfekt till årets julbord.

INGREDIENSER

5 apelsiner i skivor

50 g finhackad gul lök

100 g tärnad fänkål

3 msk olivolja

1 msk riven ingefära

1 dl russin

salt och peppar

Gör så här

Varva apelsinskivor, lök och fänkål på ett fat. Salta och peppra. Blanda olja och ingefära i en kopp. Ringla oljan över salladen och strö på russinen.

Frostad frukt

Frostad frukt är en vacker juldekoration som också är ätbar.

Gör så här

1. Skölj frukterna och torka dem med en handduk.
2. Vispa ihop äggvitan.
3. Lägg frukterna på ett galler med en tidning under och pensla dem med äggvitan.
4. Blanda sockret i en bunke.
5. Sikta socker över, vänd försiktig och sikta runt om.
6. Låt torka. Klart.

Juldekoration. Foto: Anna-Greta Olsson Berggren

Ekumenisk lovsång & förböns gudstjänst

Vitsands kyrka

Söndag 21 januari kl. 15.00

Kom gärna och medverka med sång och spel.
Medverkande från Missionskyrkan, Pingstkyrkan
och Svenska kyrkan.

Ingår i Ekumeniska böneveckan. Kyrkkaffe

Kontakt: prästen Karin Jansson 070-280 71 94

Jesusbarn sökes!

Till julottan i Lekvattnet

Juldagen 25 december kl. 07.00

Vi sätter upp en levande julkrubba och söker
statister, särskilt en bebis.

Tidstrogna kläder och rekvisita finns.

Hör av dig till prästen Karin 070-280 71 94

Julkrans med brysselkål och lök

Det går att köpa en färdig stomme till kransen.
(På internet finns många bra tips på hur man
gör en krans, bara att söka på julkrans.)

Foto: Anna-Greta Olsson Berggren

Östmarks kyrka

Tisd. 26 dec. kl. 18.00

ANNANDAGSKONSERT

med Kristin och Kristian Blom med vänner

Betraktelse och bön: Drew Baldwin

Vill du vara med och sticka/virka bebisfilar till Ukraina?

Vi har garn! Vi hjälps åt! Mvh Vitsands syförening.

Info: präst-Karin 070-280 71 94.

För dig som har svårt att få ekonomin att gå ihop

**Nu finns det möjlighet att ansöka till
Svenska kyrkan om en matkasse inför jul.**

Från kyrkan vill vi försöka bidra till att du får en
God Jul! Ring eller skicka SMS till diakon Karin
Lövestam-Öberg 070-671 39 61 eller församlings-
värdinna Anna-Karin Jönsson 073-054 45 92.

Vi svarar på frågor och tar emot ansökningar
senast den 11 december 2023. Vi levererar kassen
och önskar God Jul den 19 eller 20 december.

**12 december är sista frukosten före jul-
uppehållet vi startar igen 6 februari!**

**ADVENTS-
AUKTION**

Vitsands kyrka
Tisdagen 28/11 kl. 18.00

Husbandet spelar
lotterier • åror • bröd • hantverk
kaffeservering

Gåvor mottages tacksamt
Till förmån för Act Svenska kyrkan Julkampanjen

Välkomna hälsar Syföreningen

Julen sjunges in

Lördag 16 december
Fryksände kyrka kl. 15
Lysviks kyrka kl. 18

Fryksände och Lysviks kyrkokörer
Sunne manskör och orkester
Solist: Fredrik Helgesson
Dirigent: Urban Karlsson

Fri entré Välkomna! Svenska kyrkan

BRYTEN TRADITION

Skänk en gåva till Julsamlingen
"Bryten tradition" SWISH: 1235068739

Julkonserter

med
Conny Nordvall

Torsd. 30 nov. kl. 18.00
Fryksände kyrka

Vi bjuder på glögg och pepparkakor
vid stora porten

Präst: Karin Jansson

Nu är det jul igen...

Gul tillsammans

Välkommen att fira
**GEMENSAM
JUL**

Annandag jul
Tisdag 26 december kl. 11.00
i Missionskyrkan Torsby

Kl. 11.00 Ekumenisk gudstjänst
med Curt Engström, Karin Jansson
Anna-Greta Olsson Berggren, Drew Baldwin
och Koralkören

Efteråt:
Julknyttis-buffé - om du kan och orkar så ta
gärna med något ätbart, men det går
också bra att bara komma ändå.
Vi hjälps åt!

Välkommen!

Julens gudstjänster

FRYKSÄNDE

Onsd. 29 nov. kl. 11.00

11:a KAFFE i Missionskyrkan
Allsång med Eva och Halle

Torsd. 30 nov. kl. 18.00

JULKONSERT med Conny Nordvall
Präst: Karin Jansson. Vi bjuder på glögg
och pepparkakor! Fri entré

Sönd. 3 dec. kl. 11.00

HÖGMÄSSA

Anna-Greta Olsson Berggren, Urban
Karlsson, Fryksände kyrkokör. Efteråt
bjuder Röda korset på kaffe på Kupan

Tisd. 5 dec. kl. 12.00

LUNCHMUSIK Orgelmusik i adventstid
med Urban Karlsson

kl. 12.30 SOPPLUNCH i förs.hemmet

Onsd. 6 dec. kl. 08.15

MORGONMÄSSA i kyrkan
Johan Bonander, Urban Karlsson

Lörd. 9 dec. kl. 18.00

LUCIAHÖGTID RUNT KRUBBAN
Soul Children, Young Voices, Gospelkören
Karin Jansson, Anna-Greta Berggren, Hans
Öberg, Halle Halvarsson, Mia Stenmark

Sönd. 10 dec. kl. 11.00

Barnkörens LUCIAGUDSTJÄNST med små
& stora. Karin Jansson, Hans Öberg,
Halle Halvarsson, Mia Stenmark

Onsd. 13 dec. kl. 20.00

LUCIATÅG med La Musique och
Fryksände kyrkokör och delar av perso-
nalen i Fryksände pastorat, folkmusiker
från Torsby. Lucia är Tindra Karlsson.
Johan Bonander, Urban Karlsson

Lörd. 16 dec. kl. 15.00

JULEN SJUNGS IN

Johan Bonander, Urban Karlsson, Fryksände
och Lysviks kyrkokörer, Sunne manskör
och orkester, solist Fredrik Helgesson

Fryksände pastorats närradio sänder på 100,6 o 104,1 Mhz

Sönd. 17 dec. kl. 11.00

HÖGMÄSSA

Johan Bonander, Urban Karlsson

Sönd. 24 dec. kl. 23.30 *Julafton*

MIDNATTSMÄSSA

Johan Bonander, Karin Lövestam Öberg,
Halle Halvarsson, sångmedverkan

Tisd. 26 dec. kl. 11.00 *Annandagen*

EKUMENISK GUDSTJÄNST Gemensam jul
i Missionskyrkan. Julknyttis-buffé. Curt
Engström, Karin Jansson, Anna-Greta
Olsson Berggren, Drew Baldwin,
Koralkören

Sönd. 31 dec. kl. 11.00

HÖGMÄSSA

Karin Jansson, Urban Karlsson

Månd. 1 jan. kl. 18.00 *Nyårsdagen*

KVÄLLSMÄSSA

Anna-Greta Olsson Berggren,
Urban Karlsson, ungdomskören
La Musique, Jakob Bryne trumpet

Sönd. 7 jan. kl. 11.00

HÖGMÄSSA

Johan Bonander, Mia Stenmark

LEKVATTNET

Sönd. 3 dec. kl. 15.00

ADVENTSGUDSTJÄNST

Anna-Greta Olsson Berggren,
Urban Karlsson, trumpetare
Sänds i närradion

Månd. 25 dec. kl. 07.00 *Juldagen*

JULOTTA

Karin Jansson, Halle Halvarsson, levande
julkrubba, solister. Skoterklubben
serverar julkaffe!

Lörd. 6 jan. kl. 15.00 *Trettondagen*

GUDSTJÄNST med SMÅ & stora

Hans Öberg, Mia Stenmark, julgransdans

VITSAND

Tisd 28 nov. kl. 18.00

ADVENTSAUKTION med Husbandet
Åror, bröd, hantverk, kaffeservering.
Till förmån för julkampanjen

Sönd. 10 dec. kl. 15.00

Barnkörens LUCIAGUDSTJÄNST med
små & stora. Karin Jansson, Hans Öberg,
Halle Halvarsson, Mia Stenmark
Sänds i närradion

Sönd. 24 dec. kl. 23.30 *Julafton*

MIDNATTSMÄSSA

Anna-Greta Olsson Berggren,
Mia Stenmark, sångmedverkan

ÖSTMARK

Sönd. 10 dec. kl. 18.00

Barnkörens LUCIAGUDSTJÄNST med
små & stora. Karin Jansson, Hans Öberg,
Halle Halvarsson, Mia Stenmark

Sönd. 17 dec. kl. 15.00

MÄSSA

Johan Bonander, Urban Karlsson
Sänds i närradion

Sönd. 24 dec. kl. 11.00 *Julafton*

JULBÖN på Gömmanberg
Johan Bonander

Månd. 25 dec. kl. 07.00 *Juldagen*

JULOTTA

Drew Baldwin veniat, Urban Karlsson,
sång- och trumpetmedverkan

Tisd. 26 dec. kl. 18.00 *Annandagen*

ANNANDAGSKONSERT med Kristin och
Kristian Blom med vänner. Beträktelse
och bön: Drew Baldwin

Sönd. 7 jan. kl. 15.00

GUDSTJÄNST i församlingshemmet

Johan Bonander, Halle Halvarsson,
Eva Bonander, kyrkkaffe, julgransdans

Med reservation för ändringar

Bakre raden fr.v: Felix Boija, Tomas Granehag, Lars-Inge Bergström.
Främre raden: Jonas Bodinger Larsson, Maria Karpathakis

Läraren (Jonas Bodinger Larsson) möter Mosaia (Maria Karpathakis) i en laddad scen.

Dåtid möter nutid i årets skolteaterföreställning

Text och foto: Anette Bodinger Larsson

Budorden och talet tio har bärande roller i årets upplaga av Fryksände pastorats skolteater. I föreställningen får publiken följa Mosaia, en flicka i mellanstadiet som står på tröskeln till vuxenlivet. Längs vägen ska hon möta tio plågor och tio frågor.

Är du snäll? Är du en mobbare? Är du avundsjuk? Den tredje upplagan av Fryksände pastorats skolteater är inspirerad av Guds tio budord i gamla testamentet. I centrum står gamla och nya myter, moraliska dilemman och etiska utmaningar som människor har tampats med i alla tider. För att göra det extra spännande har Tomas Granehag, som även i år står för manus och regi, förflyttat handlingen till framtiden. Publiken får veta att huvudpersonen Mosaia en gång levde i deras tid. Men i föreställningen har tiden gått, Mosaia är vuxen och har något hon vill säga dagens skolbarn. Genom återblickar till Mosaias tid som mellanstadieelev skildras aktuella ämnen som mobbning, kärlek, vänskap, rasism, krig och inte minst vikten av att våga vara sig själv.

Vilse

Berättelsen når sin kulmen när Mosaia känner sig helt ensam i världen. Hon har gått vilse och har inte någon annan än sig själv. Ensam i skogen vid en lägereld börjar lågorna tala till henne. Mosaia får tio frågor, tio budord från något större, något större som vill att hon ska förstå.

I bakgrunden spelar ensemblen Thomas di Levas sång ”Vem ska man tro på?”. Och omkring Mosaia börjar natten övergå till gryning. Sången klingar av, naturen vaknar till liv och skogen fylls åter av ljudet från fåglar som sjunger. Mosaia reser sig från sin plats vid elden, tar ett djupt andetag och går ut i den nya dagen med en känsla av lugn och självinsikt.

Slutorden från framtiden och den vuxna Mosaia blir en uppmaning till skoleleverna i publiken. ”Det är er tid nu.

Ni har fortfarande alla möjligheter. Att försöka svara på frågorna. Att ställa nya frågor. Att aldrig ge upp. För ni vet ju vad som pågår men inte hur det slutar.”

Aktuella frågor

De tio frågorna är en teaterföreställning som väcker känslor och tankar om livet, hur vi tar hand om varandra, om vårt ursprung om livet och om döden. Kort sagt, om i stort sett nästan allt som handlar om att vara människa.

För Tomas Granehag, som kombinerar teaterkarriären med arbetet som bibliotekarie på en gymnasieskola i Stockholm, är det tredje gången han gör en djupdykning i Bibelns berättelser.

– Jag upphör aldrig att fascineras över att existentiella frågor som var i ropet för mer än 2000 år sedan fortfarande är aktuella. Att människor på den tiden brottades med liknande moraliska och etiska dilemman som vi gör idag är väldigt spännande.

Han berättar att en hel del inspiration till föreställningen har hämtats från Barnens Bästa Bibel av Sören Dalevi.

– Varje klass fick också med sig ett utdrag från boken med de tio mer moderna budorden. Vår förhoppning är att diskussionen kring frågorna som Mosaia ställs inför ska fortsätta i klassrummen runt om i Värmland.

Pjäsen spelades förutom i Fryksände kyrka även i Forshaga och Arvika. I huvudrollen som Mosaia sågs Maria Karpathakis. Övriga roller spelades av Felix Boija, Tomas Granehag och Jonas Bodinger Larsson. För tekniken svarade Lars-Inge Bergström.

Årets julklapp: Filmpremiär om kyrkolivet i bygden

Text: Anette Bodinger Larsson

På juldagen är det premiär för "Kyrkan – Så mycket mer än gudstjänst". En dokumentärfilm av Anders Berg som ömsint har skildrat församlingslivet i Fryksände pastorat.

– Filmen lägger sig som en varm filt runt hjärtat, säger kyrkoherde Johan Bonander.

För många är julen årets höjdpunkt och i år toppas den av filmpremiären på *Kyrkan – Så mycket mer än gudstjänst*.

– Jag tycker Anders Berg gjort en ömsint skildring av mycket av det arbete som pågår under en vanlig vecka. Sen får vi ha i åtanke att det som skildras i filmen bara utgör ett axplock ur vår rika verksamhet, säger Johan Bonander.

Anders berättar att han själv blev förvånad över alla aktiviteter och verksamheter som en präst är involverad i. Många av arbetsuppgifterna sträcker sig långt bortom kyrkportar och begravningskapell.

– Om det är något jag har lärt mig så är det att bara en del av prästens arbetstid ägnas åt gudstjänster, dop, begravingar och bröllop. I dokumentären har jag valt att fokusera på det andra.

Bred verksamhet

I filmen, med underrubrik *Att vara präst i glesbygd*, möter vi präster på bland annat gubbfrukostar, symöten, i barnverksamhet och bland konfirmander. Nedslagen i verksamheten, som även omfattar kyrkans nära samarbete med andra

samhällsaktörer, blandas med samtal kring tro, hopp, kärlek, död och liv. Allt detta med Fryksdalsbygdens hisnande vackra natur som kuliss.

Kyrkoherden säger att han är både stolt och glad över att kunna använda filmen dels som julklapp till alla invånare i pastoratet, dels som marknadsföring för att locka fler präster till glesbygden.

– På landet har kyrkan en mer given plats i samhället än i stan. Fler människor söker sig till verksamheten och relationerna är nära. Det tycker jag att filmen verkligen lyckas sätta fingret på

För Anders del var en av de största utmaningarna att sätta stopp.

– Det som från början skulle bli en film blev i slutänden till fyra kortare och en längre film. Så det får jag vara nöjd med. Reaktionerna från de som fått en förhandstitt har varit väldigt positiva och jag ser fram emot att filmen snart har riktigt premiär. En perfekt julklapp om du frågar mig!

En länk till filmen finns från den 26/12 på pastoratets hemsida: www.svenskakyrkan.se/fryksande/aktuellt.

Döpta**FRYKSÄNDE**

23/9 Nellie Whendin
30/9 Milly Norman Kärnström
30/9 Charlie Nilsson
21/10 Alma Junler
28/10 Siri Kvarnlöf

Avlidna**FRYKSÄNDE**

8/9 Gerd Andersson 75 år
9/9 Sandra Berglund 35 år
18/9 Thea Persson 83 år
19/9 Odd Stafås 67 år
21/9 Berit Willman 87 år
21/9 Alf Olsson 73 år
27/9 Anita Västlund 82 år
27/9 Ingrid Skolegården 95 år
28/9 Torsten Jönsson 65 år
4/10 Anna Carin Blom 58 år
5/10 Marit Dönås 79 år
5/10 Per Dedorsson 68 år
6/10 Evert Olsson 81 år
22/10 Elwood Andersson 83 år

LEKVATTNET

1/9 Majvor Jansson 67 år

VITSAND

22/9 Marianne Olsson 86 år

ÖSTMARK

20/9 Kurt Eriksson 88 år
30/9 Annette Olsson 68 år
3/10 Gunnar Kneppen 88 år
24/10 Randi Modén 95 år

PASTORSEXPEDITION

0560-272 00

Besöksadress: Kyrkogatan 26
Postadress: Box 52, 685 22 Torsby
E-post: fryksande.pastorat@svenskakyrkan.se
Hemsida: www.svenskakyrkan.se/fryksande
Öppet: mån-tis 10-12, ons-tors 10-12, 13-15

KYRKOHERDE

Johan Bonander 272 01
Tjänstebostad, Östmarks prästgård 200 13

KOMMINISTRAR

Karin Jansson 272 02, 070-280 71 94
Anna-Greta Olsson Berggren 272 22

DIAKONER

Eva Bonander 272 09
Karin Lövestam-Öberg 272 08
Inger Hjalmarsson 272 06

PEDAGOGER

Hans Öberg, församlingspedagog 272 18
Leonard Lind, assistent 272 20

MUSIKER

Urban Karlsson 272 10
Mia Stenmark 272 11
Anders Halle Halvarsson 272 12

INFORMATÖR

Birgitta Åberg 272 04

KYRKOFÖRVALTNING

Elisabeth Johnsson, kyrkokamrer 272 14
Marie Nilsson, kyrkokamrersassistent (föräldraledig) 272 03

KYRKOGÅRDSFÖRVALTNING

Lars Wikström, kyrkogårdschef 272 07
Lars Olsson, vice kyrkogårdschef 272 25
Fryksände, Lars Wikström 272 07
Lekvattnet, Lars Olsson 272 25
Vitsand, Roland Nilsson 272 23
Östmark, Stig Norman 272 24

KYRKVAKTMÄSTARE

Lisbeth Kanth 272 13
Jörgen Klockars 272 19

FRYKSÄNDE FÖRSAMLINGSHEM

Anna-Lena Yderstig, kyrkoskrivare 272 28
Anna-Karin Jönsson, församlingsvärdinna 272 15
Annamaj Carlsson, lokalvårdare 272 26
Marita Bergström, administration 272 27

BLOMSTERFONDER

Fryksände, pastorsexpeditionen 272 00
eller via hemsidan www.svenskakyrkan.se/fryksande
Lekvattnet, Anders Nilsson 500 28, 070-670 97 20
Vitsand, pastorsexpeditionen 272 00
Östmark, Maj-Lis Haglund 210 09

KYRKORÅDETS ORDFÖRANDE

Fryksände pastorat, Roger Ericsson 070-693 62 68

FÖRSAMLINGSRÅDETS ORDFÖRANDE

Fryksände, Torbjörn Jansson 070-561 97 76
Lekvattnet, Inga-Britt Keck Karlsson 520 50
Vitsand, Thore Jonsson 070-511 84 38
Östmark, Ingela Högfeldt 070-520 38 87